

School dag lang overgenomen door mannen

Ludieke actie om meer meesters voor de klas te krijgen

De juffen zitten samen aan thee en koffie, op de tafeltjes van de leerlingen liggen fluorescerende plaksnorren klaar en vanuit de gang klinkt het angstaanjagende gebrul van een stel oermannen. Er is geen speurneus voor nodig om te merken dat het op de Helen Parkhurst School in Tilburg vandaag iets anders gaat dan normaal.

Het gebruikelijke team leerkrachten, bestaande uit drie mannen en een veelvoud aan dames, vertrekt voor snuffelstages een dag naar andere scholen. Dus ontstond er een gat, waar mannelijke pabodocenten en -studenten in zijn gesprongen. Ze vragen op die manier aandacht voor het schamele aantal mannelijke docenten in het basisonderwijs. En dat doen ze schreeuwend. Na de warming-up in de gangen zet het spektakel zich voort op het schoolplein, met alle leerlingen als bont versierd publiek. Plaksnorren dus, zelfgekleurde stropdassen van papier, en soms een hoed. De docenten (in opleiding) beginnen de dag met een haka. Dat is een intimiderende Maori-dans die door het Nieuw-Zeelandse rugbyteam voor wedstrijden wordt gebruikt. Een vette knipoog naar mannelijkheid, net als het lied dat op de achtergrond uit de speakers klinkt... James Brown zingt It's A Man's Man's Man's World.

ONDERZOEK

CNV Onderwijs onderzocht twee jaar terug hoe de leden van de vakbond aankeken tegen het geringe aantal mannen in het basisonderwijs. Mannen en vrouwen

reageerden. Enkele van de uitkomsten waar beide seksen het over eens waren: een school moet minstens drie mannelijke leraren in het team hebben, het tekort ontnemt jongens op school een voorbeeld, op de pabo moet minder geplakt en geknipt worden om het voor mannen aantrekkelijker te maken. CNV Onderwijs pleit al jaren voor meer mannen voor de klas. 'Divers samengestelde teams leveren betere prestaties', stelde voormalig voorzitter Joany Krijt naar aanleiding van het onderzoek. 'Dat komt de kwaliteit van besluiten en de kwaliteit van het onderwijs ten goede.'

ROLMODEL

'Als je niet uitkijkt feminiseert de school nog verder', zegt Arjan Lammerts van de Fontys Pabo Tilburg. 'Voor het onderwijsniveau maakt dat niet uit natuurlijk, maar het wordt wel eenzijdig. Een man voor de klas laat eerder iets los. Niet alles hoeft uitgesproken te worden. Ze zijn niet overbezorgd en iets meer van de uitdagingen en risico's. Als rolmodel voor jongens zijn meesters heel belangrijk. Ze spreken de "zelfde taal" als de jongens.' Lammerts ziet de laatste jaren een licht stijgende lijn van het aantal

Docenten en studenten van de pabo oefenen in de gang voor de haka.

mannen dat voor de pabo kiest. 'Nu is het zaak ze binnen te houden en dat ze straks niet voor een ander beroep

'Ook voor de juffen zijn meer meesters op school veel gezelliger!'

kiezen. Want ja, carrière maken is er in het onderwijs natuurlijk niet echt bij. Daardoor kiezen ze geregeld alsnog voor een andere baan.'

PŪHURUHURU

De Tilburgse wethouder van Onderwijs Marcelle Hendrickx, normaal gesproken een voorvechter van vrouwenemancipatie, spreekt de verzamelden op het schoolplein toe. 'Meestal is mijn boodschap dat er meer vrouwen op belangrijke plekken moeten komen. Vandaag is het juist andersom.' Moeder Ilse Vos kijkt vanaf een afstandje toe. 'Een betere verdeling lijkt me goed. 50/50 mag wat mij betreft. Maar bij kleuters hoeft het ook weer niet per

se.' De kinderen die nog nooit les hebben gehad van een meester worden dichterbij geroepen. Dat zijn er flink wat. Vlak voor hun neus begint de haka. Het is onverstaaanbaar maar daardoor niet minder indrukwekkend. *Ka mate! ka mate! ka ora! ka ora! Tēnei te tangata pūhuru.*

ROZE

In de klas nemen de kinderen afscheid van de juffen. 'Nog een laatste woord voor de juf?' vraagt de tijdelijke meester Bram. 'Doei!' klinkt het. 'Houdoe en bedankt.' 'Nog een fijn leven!' Het zal niet zover komen dat de juffen wegblijven, morgen zijn ze gewoon weer op hun plek. De mannen die het overnemen staan intussen in vrouwelijk aangeklede leslokalen. De agenda van de juf is blijven liggen en is roze, de klok is roze, de zitzak ook, de pennenbakjes zijn roze, veel van de posters. Het blauwe zeil op de vloer compenseert het nog een beetje.

VOORTREKKEN

Sijmen van tien heeft een hoedje op en draagt een stropdas. Normaal krijgt hij les van de juffen Fanny en Els. 'Ik zou het wel leuk vinden, een meester. Misschien worden

we als jongens dan wat meer voorgetrokken, haha! En ik denk dat een meester al die bloemen niet zou ophangen,' zegt hij terwijl hij in de rondte wijst. 'Juffrouwen en meisjes doen dingen toch anders.' Niet dat hij ze daarvoor stom vindt hoor. 'Nee! Ik heb verkering. Met dat meisje daar.'

TROTS

Michel van Ingen is docent bij Fontys Pabo Hogeschool Kind en Educatie 's-Hertogenbosch. 'Een actie als dit is een speldenprikje. Er is een langere adem nodig om echt meer mannelijke leerkrachten te krijgen. Het is niet alleen goed voor de leerlingen als dat gebeurt, maar ook voor de teams. Er komt gewoon een andere energie vrij als er wat meer mannen zijn. Ik heb tien jaar in het basisonderwijs gewerkt, en gelukkig in een team waar de verdeling wat beter was. Mannen zijn directer, hebben minder oog voor "het gesprek" bij een conflict. Juffen vragen om het uit te praten, daar zitten jongens lang niet altijd op te wachten.'

SALARIS

Uit het onderzoek van CNV Onderwijs kwamen oplossingen naar voren die ook in Tilburg genoemd worden: een beter salaris, meer carrièremogelijkheden, het

imago flink verbeteren, de opleiding minder tuttig maar juist stoerder maken, en meer nadruk op techniek. Van Ingen herkent de uitkomsten in de praktijk. 'Het doel van een actie als deze is ook om op straat met trots te spreken over dit beroep. Dat we positief reageren als

'Er komt gewoon een andere energie vrij als er wat meer mannen zijn.'

jongens zeggen dat ze leraar willen worden. We kunnen ze "een zachte" noemen, maar de jongens die dat naar ze roepen, staan een paar jaar later zelf met hun kind op het schoolplein en denken dan: waren er maar wat meer mannelijke docenten.'

FACEBOOK

Op de Facebookpagina van CNV Onderwijs staat een filmpje van de haka die de leraren deden. Uit de reacties van enkele vrouwen blijkt dat zij het wel zien zitten, wat meer mannen voor de klas. 'Ook voor de juffen zijn meer meesters op school veel gezelliger!', klinkt het. 'Kom maar op met al die meesters!' ■

Twee meisjes houden elkaars hand vast, wachtend op wat gaat komen.